

ZEMLJA SVETACA, TERMALNIH IZVORA I ODLIČNE HRANE

GALICIJA

AKO MISLITE DA JE GALICIJA SAMO SANTIAGO DE COMPOSTELA, VARATE SE – PORED POZNATOG HODOČASNIČKOG ODREDIŠTA NA PUTU SV. JAKOVA, GALICIJA JE TERMALNA KOLIJEVKA ŠPANJOLSKE, DESTINACIJA LJEKOVITIH IZVORA I HRANE KOJA MAMI SLINE NA USTA

Autorica: Andrea Šitum

Na sam spomen Galicije, regije smještene na sjeverozapadu Španjolske tik uz granicu s Portugalom, vjerojatno će prva asocijacija biti El Camino di Santiago, hodočašće Put sv. Jakova. Posljednja je stanica ovog duhovnog putovanja grad Santiago de Compostela, gdje se prema vjerovanju nalazi grobnica sv. Jakova, točno na mjestu današnje katedrale. Legenda kaže da su tijelo sv. Jakova, nakon njegove smrti, učenici poslali brodom iz Jeruzalema u sjevernu Španjolsku. Oluja koja se podigla nedaleko od španjolske obale potopila je brod, ali tijelo sv. Jakova ostalo je netaknuto, doplutavši do obale neoštećeno i prekriveno školjkama.

Krajnje odredište hodočasnika

U vrijeme kada je otkrivena grobnica s tijelom sv. Jakova, u 8. stoljeću, počinju i hodočašća. No, tradicija Camina još je starija, jer je Rimljanima predstavljala važnu trgovačku rutu koju su nazivali Mliječnom stazom. Odlazak na Camino prije svega je povezan s duhovnim ispunjenjem, kao simbolička prekretnica koja obilježava važan događaj u životu. Originalna je ruta

kretala iz španjolskog grada Oviedo te je brojila oko 320 kilometara. Danas Camino obuhvaća više od 800 km, a poznata francuska ruta kreće iz francuskih Pirineja i prolazi kroz španjolske regije, Navarru, La Rioju, Castillu y León te Galiciju.

Santiago de Compostela finalno je odredište tisuće i tisuće hodočasnika koji ovdje pristižu sa svih strana svijeta. No, Galicija je puno više od toga – destinacija prekrasnih plaža, zadivljujućeg krajolika bujne zelene vegetacije i čarobnih litica, nevjerojatne morske hrane, i još jednog aduta. S preko 300 mineralnih izvora, to je ujedno i vodeće termalno odredište u Španjolskoj.

PUTEM SV. JAKOVA

Santiago de Compostela je treća najznačajnija hodočasnička destinacija kršćanskog svijeta, iza Jeruzalema i Rima. To je posljednja stanica hodočašća El Camino di Santiago, više od 800 km dugog putovanja koje počinje s francuske strane Pirineja i prolazi sjeverom Španjolske

Termalna kolijevka Španjolske

Termalna ponuda ove autonomne zajednice predstavlja najpotentniji turistički proizvod Španjolske. U zdravstvenim blagodatima termalnih izvora Galicije uživalo se još i prije rimskog osvajanja, a danas je Galicija španjolski lider u termalnoj ponudi, s više od 3 000 smještajnih kapaciteta i 21 lječilištem, koja svake godine privuku oko 150 000 posjetitelja. Osim lječilišta i termalnih centara, ova je regija dom čak 10 postrojenja za flaširanje mineralne vode.

Najpoznatije odredište Galicije vjerojatno je Santiago de Compostela, glavni grad pokrajine te nakon Jeruzalema i Rima, treća najznačajnija hodočasnička destinacija kršćanskog svijeta. Nalazi se na sjeverozapadu Španjolske, a stari je dio grada 1985. godine uvršten na UNESCO-ov popis svjetske kulturne baštine. Ono što krade pažnju impresivna je Katedrala svetog Jakova, u kojoj se prema vjerovanju nalazi i grob cijerenog sveca.

Iza Santiaga, veličinom drugi najveći grad je A Coruña, nekadašnji politički centar Kraljevine Galicije od 16. do 19. stoljeća te središte pokrajine Galicije, sve dok ga nije zamijenio Santiago de Compostela. Slijedi ga Ourense, poznato termalno odredište i mjesto održavanja Međunarodnog sajma termalnog turizma Termatalia, a među gradovima se ističu još Vigo i Lugo. Vigo je poznata luka i ribarsko središte, jedno od glavnih industrijskih gradova Galicije sa šarmantnim starim gradom i velikim brojem rimskih ruševina. Lugo se također može pohvaliti rimskom ostavštinom – štoviše, jedini je grad u Europi u potpunosti okružen netaknutim rimskim zidinama iz 3. stoljeća, što mu je priskrbilo zaštitu UNESCO-a.

Malo poznati biser

Od četiri provincije koje čine Galiciju, Ourense je jedina pokrajina koja nema izlaz na more te vjerojatno najmanje poznata i istražena od strane turista. No, postoji nekoliko razloga zašto biste tre-

TERMALNI
LIDER ŠPANIJSKE

Galicija je španjolski lider u termalnoj ponudi, s više od 3 000 smještajnih kapaciteta i 21 lječilištem, koja svake godine privuku oko 150 000 posjetitelja

Foto: Depositphotos

RIMLJANI SU KRIVI ZA SVE

Termalna povijest španjolskog grada Ourense broji više od 2.000 godina, a započela je na izvorima As Burgas, gdje su prvi rimski doseljenici podigli kupališni kompleks za uživanje u blagodatima tih voda. I danas možete uživati u kupkama na istom tom mjestu ili prijeći stari rimski most, baš kao što su to nekad činili Rimljani

bali pomnije istražiti ovaj termalni biser.

Ourense se može podičiti jednom od najvećih količina geotermalne vode u Europi. S termalnim tokom od 4 milijuna litara ljekovite mineralne vode dnevno, nalazi se na drugom mjestu u Europi, odmah iza Budimpešte. Iako lječilišna tradicija Ourensea datira još iz vremena prije Rimljana, upravo su oni najzaslužniji za razvoj grada, i to zahvaljujući kupališnoj tradiciji oko izvora As Burgas.

Korištenje termalnih izvora potom je uzelo maha - ta se tradicija održala i tijekom povijesti kada je Ourense bila

destinacija mnogih hodočasnika na putu u Santiago de Compostela, koji su se ovdje zaustavili kako bi obnovili duh i tijelo u ljekovitim vodama Ourensea.

Termalno blago Ourensea

Utočište od gradske vreve vrijedi potražiti u nizu termalnih kupališta, bazena i izvora u središtu Ourensea i oko njega, koji čine glavnu gradsku atrakciju, Rutu Termal. Većina kupališta duž Termalne rute smještena je na obalama rijeke Miño dok se dva nalaze u starom gradu, a dodatna je pogodnost što omogućuju besplatan ulaz.

Najpoznatiji je termalni izvor *As Burgas*, jedan su od najznačajnijih i najmiljenijih prostora u gradu, izravno povezani s njegovim nastankom. Tu je rođen drevni grad *Aquis Aurienses* („grad zlatnih voda“), rimsko naselje formirano oko ljekovitih mineralnih izvora koji i danas teku u srcu povijesnog centra grada.

Na desnoj obali rijeke Miño nalaze se četiri termalna područja međusobno udaljena tri kilometra: javni bazeni *Chavasqueira* s toplom mineralnom i ljekovitom vodom, zatim termalni izvor *O Tinteiro* s vodom koja se preporučuje kod kožnih problema, dva kilometra dalje je *Burgo do Muíño das Veigas* s četiri javna termalna bazena, a posljednji je *Outariz*, s četiri bazena i vodom

Ourense je bila destinacija mnogih hodočasnika na putu u Santiago de Compostela, koji su prije nastavka putovanja obnovili duh i tijelo u ljekovitoj termalnoj vodi

Očaravajuće vizure kanjona rijeke Sil oduzimaju dah

Foto: Depositphotos

Ispred Katedrale svetog Jakova u Santiagu de Composteli završava putovanje svakog hodočasnika

Foto: Depositphotos

Foto: Depositphotos

Caldo Gallego, omiljena juha među lokalnim stanovnicima priprema se od svinjetine, krumpira, repe, kupusa ili kelja, bijelog graha i choriza

Foto: Depositphotos

Za dodatno zagrijavanje, tu su papričice, Pimientos de Padrón, pržene i lagano začinjene solju

put putujem

koja ublažava tegobe reumatizma i artritisa.

Za sve ljubitelje plodova mora

Galicija slovi i kao poznata gastro destinacija, koja rječito demonstrira španjolsku gostoljubivost i ljubav prema hrani. Iako vas možda i preskoče besplatni *tapas* (mala predjela) uz piće u Madridu, Barceloni, Valenciji ili drugim turističkim gradovima Španjolske, u Ourenseu još uvijek vlada ova stoljetna tradicija. Za vrijeme ručka, odaberite klasičan *menú del día*, a za večeru se priključite *tapas ruti* koja obilazi restorane i barove i otkrijte tipičnu španjolsku poslasticu, gdje uz piće dolazi i kriška *empanade* (mesne pite), kruh i *chorizo*, ili prženi krumpirići s al-oli umakom.

Ovdje možete uživati u izobilju morskih plodova, pa se tako među tipična jela ubraja hobotnica na sto načina, školjke, riba i drugi plodovi mora. *Pulpo a Feira* ili *Pulpo a la gallega* je autentično galicijsko jelo koje se - kad se pravilno pripremi - zapravo topi u ustima. Ovo nevjerojatno jednostavno jelo obično se poslužuje na tržnicama diljem Galicije, ali ima ga i u mnogim *tapas* barovima. Hobotnica se kuha dok ne omekša, nareže na komadiće i posloži na vrh posteljice od kuhanog krumpira, začinjena samo maslinovim uljem i dimljenom paprikom.

Školjke, pogotovo dagnje, ubrajaju se među glavne zvijezde galicijske gastronomije. Čak imaju i vlastitu zaštićenu oznaku geografskog porijekla, a prepoznat ćete je pod imenom *Mejillón de Galicia*. A kad imate top namirnicu, najbolje je ne komplicirati oko pripreme – stanovnici Galiciji vole ih jesti jednostavno pripremljene na pari s pari kapi limuna. I, naravno, zalijte sva ova ukusna jela s čašom crnog ili bijelog vina iz neke od poznatih vinorodnih regija Galicije

Foto: Depositphotos

Tarta de Santiago torta je koja se priprema od mljevenih badema, jaja, šećera i ponekad mrvicu brendija, ukrašena tipičnim motivom - obrisom križa sv. Jakova

DELIKATESA DO DELIKATESE

Hobotnica na sto načina, školjke, rakovi, riba... Galicija je idealna destinacija za svakog ljubitelja morske hrane, no ima tu svega za degustirati - od poznatih *empanada*, *tapasa*, autohtonih juha, sireva i slastica do vatrene *queimada*

(Rías Baixas, Ribeiro, Valdeorras, Bierzo, Ribeira Sacra i Monterrei).

Autentično gastro putovanje

Galicijaska *empanada* je obavezna, a i teško ćete je zaobići – ovo autentično jelo puni se lukom i češnjakom u kombinaciji s mesom ili morskim plodovima. Popularni nadjevi uključuju hobotnicu, tunjevinu, slani bakalar, chorizo... - mogućnosti su beskrajne! *Queixo de Tetilla* sir je na koji su posebno ponosni, u obliku kupole, a ime je dobio po tome što podsjeća na dojku. No glavni mu je adut kremasta tekstura i blagi okus, što ga čini izvrsnom pratnjom španjolskom pršutu, vinu i maslinama.

U hladnim mjesecima zagrijat će vas *Caldo Gallego*, omiljena juha među lokalnim stanovnicima. Priprema se od svinjetine, krumpira, repe, kupusa ili kelja, bijelog graha i *choriza*, a često se poslužuje kao predjelo u zimskom *menú del día*. Sličan će vam „zagrijavajući“ efekt pripremiti i papričice *Pimientos de Padrón*, pržene i lagano začinjene solju. Neke su začinjene, a neke blage, ali nemoguće je znati dok ih ne isprobate.

I slatko za kraj - možda najpoznatiji galicijski desert je *Tarta de Santiago*, kolač od mljevenih badema, jaja, šećera i ponekad mrvicu brendija! Šećer u prahu s obrisom čuvenog križa svetog Jakova, zaštitnika Španjolske i grada Santiago de Compostela, tipičan je način dekoriranja ove poslastice.

Ako vas zanima čime sve to zaliti, neće nimalo pogriješiti s vinom. No, preporuka je isprobati i posebno alkoholno piće čija se priprema čini kao pravi magijski ritual. *Queimada* je doslovno vatrene piće koje se mora zapaliti da bi se prestrašile *meigas*, galicijske vještice. Slično je našoj kuhanoj rakiji, ali mu dodatak zrna kave i korica limuna daju jednu posebnu aromu.

Termalni most između kontinenata

Bogatstvo termalnih izvora razlog je zašto se Međunarodni sajam termalnog turizma *Termatalia* svake druge godine održava u Galiciji, u Ourenseu. Nakon posljednjeg izdanja u brazilskom Foz do Iguaçu, 19. *Termatalia* održala se na europskom tlu, od 18. do 21. rujna. Potvrđujući svoju ulogu termalnog mosta između Europe i Latinske Amerike, *Termatalia* je otišla i korak dalje te ovoga puta uključila tržišta Bliskog istoka i Azije. Tim se proširenjem stvorila široka mreža od 27 delegacija iz 55 zemalja i na 4 kontinenta, što doprinosi izgradnji novih mogućnosti na globalnoj sceni zdravlstenog i termalnog turizma.
www.termatalia.com

Foto: Andrea Situm